

ДЗЯНІЦА

Вестка Беларускаго Нацыянальнага Камісарыяту.

Асобны № каштуя усяго 35 кап.

№ 22

ГАЗЭТА КАШТУЯ:

У Расеі

За граніцу

На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 4 мес.	На 3 мес.	На 2 мес.	На 1 мес.
15р.—к.	11р. 50к.	8р.—к.	5р. 20к.	3р. 90к.	2р. 60к.	1р. 30к.
20р.—к.	18р.—к.	12р.—к.	8р. 70к.	6р.—к.	4р.—к.	3р.—к.

Калі вылісвалца разам некулькі №№, та робіцца уступка на 20%.

Перамена адрэсу каштуя 50 кап.

Рэдакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52.

Масква, 1918 г. 30 Юля.

Выходзіць ня менш чатырох разоў у месяц.

I-й год выдання.

Канцылярыя Беларускаго Нацыянальнага Камісарыяту адчыняна што дня, апроч свят, ад 10 г. да 4 гадзіны дню.

Вітабскі аддзел Беларускаго Нацыянальнага Камісарыяту знаходзіцца у дома губэрнскаго Акцызнага упраўлення.

Газэта „Дзяніца“ прадаецца вось у якіх месцах: На станцыях чугуна, на вакзалах Масквы і у аддзелах Нацыянальнага Беларускаго Камісарыяту -- Вітабскі, Смаленскі і Пецярбурскі.

Рэдакцыя.

В Петроградѣ начал выходить новый журнал, посвященный выяснению белорусских нужд, под заглавием

„Чырвоны шлях“.

В журналѣ печатаются статьи выдающихся белорусских публицистов как на белорусском, так и на русском языках. В журналѣ печатается отдѣл белорусской художественной литературы.

Пока вышел № 1—2. Цѣна в розничной продажѣ 1 руб. В дальнѣйшем журнал будет выходить не менѣе 2 раз в мѣсяц.

Подписная плата: на год 20 р., на 6 мѣс.—10 р., на 3 мѣс.—5 р. и на 1 мѣс.—2 р.

Адрес: Петроград, Театральная ул. д. 8. Издательство „Белорусского Отдѣла“.

ЦЕНТРАЛЬНАЯ КОЛЛЕГИЯ О ПЛѢННЫХ И БѢЖЕНЦАХ.

13-го июля 1918 года

ПРИКАЗ.

№ 64.

ПОЛОЖЕНИЕ

О комиссиях для освидѣтельствованія больных бѣженцев на право проѣзда в санитарных поѣздах.

В дополнение к приказу Центральной Коллегии по дѣлам о плѣнных и бѣженцах от 28/VI 1918 г. о порядкѣ освидѣтельствованія на родину в поѣздѣ в санитарных поѣздах устанавливается слѣдующій порядок:

1. Для выдачи медицинских свидѣтельств для бѣженцев, при мѣстных коллегіях образуются періодическія или постоянныя врачебныя Комиссіи.

2. Бѣженцы, желающіе быть отправленными в санитарных поѣздах подают об этом заявленія в мѣстную Коллегию о плѣнных и бѣженцах, распоряженіем которой данное лицо препровождается в ту или иную Комиссію для освидѣтельствованія, о чем проситель извѣщается письменно, а прошеніе направляется непосредственно в Комиссію.

3. Выданныя Комиссіями свидѣтельства, представляются ею в мѣстную Коллегию, которая формирует из признанных подлежащими перевозкѣ санитарными поѣздами спеціальныя партіи и, по сношенію с ближайшим эвакуаціонным пунктом, направляет сформированную партію для посадки.

4. Свидѣтельство сохраняет силу в теченіе 1-го мѣсяца, если не послѣдует особых распоряженій.

5. Лица, не могущія по состоянію своего здоровья лично явиться в Комиссію для освидѣтельствованія не подлежат перевозкѣ вовсе.

6. Медицинскія свидѣтельства бѣженцев, слѣдующих через Петроград, Москву, Смоленск, Курск в санитарных поѣздах на основаніи выданных мѣстными коллегіями свидѣтельств, провѣряются летучими медицинскими комиссіями при эвакуаціонных пунктах названных городов, причем въ случаѣ сомнѣнія любое лицо может быть подвергнуто пересвидѣтельствуванію и в случаѣ паличной неправомерности, снято с санитарнаго поѣзда.

7. Помимо указанных в настоящем приказѣ и производимых уполномоченными на то Центролѣнбѣжком лицами и Комиссіями, никакія освидѣтельствванія и пересвидѣтельствванія не допускаются.

8. Полученное удостовѣреніе на проѣзд в санитарном поѣздѣ не может быть передаваемо другому лицу и должно быть предъявлено по требованію уполномоченных на то Центральной Коллегіей лиц и Комиссій.

9. Виновные в злоупотребленіях по выдачѣ свидѣтельств и пользованію ими передаются суду Революціоннаго Трибунала.

Предсѣдатель Центральной Коллегии
Уншлихт.

ВСѢМ ОБЛАСТНЫМ И ГУБЕРНСКИМ СОВѢДАМ И ВОЕННЫМ КОМИССАРИАТАМ.

ПРИКАЗ

№ 65.

Москва, 13-го июля 1918 года.

ЦЕНТРАЛЬНОЙ КОЛЛЕГИИ О ПЛѢННЫХ И БѢЖЕНЦАХ.

СХЕМА РАСПРЕДЕЛЕНІЯ ЭВАКУАЦИОННЫХ ПУНКТОВ И РАЙОНОВ НА ВРЕМЯ ОБЪѢЗДА ВОЕННОПЛѢННЫХ И РЕЗЕРВОВ БѢЖЕНЦЕВ.

ПЕТРОГРАДСКІЙ РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЙ ЭВАКУАЦИОННЫЙ ПУНКТ И ЕГО РАЙОН.

Петроградскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Петроградская без уѣздов Новоладожскаго и Гдовскаго.

Губ. Олонекская и губ. Новгородская.

Вологодскій эвакуаціонный пункт:

Губ. Вологодская, и губ. Архангельская, уѣзды: Чухломскій, Солигаличскій, Буйничскій, Макарьевскій, Ветлужскій, Буйскій и Вологиревскій, Костромской губ.

Вятскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Вятская.

Пермскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Пермская.

МОСКОВСКІЙ РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЙ ЭВАКУАЦИОННЫЙ ПУНКТ И ЕГО РАЙОН.

Московскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Московская, уѣзды: Велесскій, Каширскій и Епифаневскій Тульской губ.

Костромской эвакуаціонный пункт.

Уѣзды: Костромской, Варнавинскій, Кнешемирскій, Перехтскій и Юрьевскій, Костромской губ.

Владимирскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Владимирская.

Ярославскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Ярославская.

Нижегородскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Нижегородская.

Рязанскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Рязанская; уѣзды: Шатскій, Спасскій, Елатомскій, Маршанскій и Темниковскій, Тамбовской губ.

Казанскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Казанская.

Тверской эвакуаціонный пункт.

Губ. Тверская.

СМОЛЕНСКІЙ РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЙ ЭВАКУАЦИОННЫЙ ПУНКТ И ЕГО РАЙОН.

Смоленскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Смоленская.

Калужскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Калужская.

Пензенскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Пензенская.

Уфимскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Уфимская.

Самарскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Самарская без уѣздов: Николаевскаго и Новоузенскаго; Кузнецкскій уѣзд, Саратовской губ., губ. Оренбургская.

Орловскій РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЙ ЭВАКУАЦИОННЫЙ ПУНКТ И ЕГО РАЙОН.

Орловскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Орловская.

Тульскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Тульская без уѣздов: Веневскаго, Каширскаго и Епифаневскаго.

Тамбовскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Тамбовская без уѣздов: Елатомскаго, Маршанскаго, Спасскаго, Темниковскаго и Шатскаго.

Саратовскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Саратовская без уѣздов: Кузнецкаго и уѣзды Николаевскій, Новоузенскій, Самарской губ., Уральская обл.

КУРСКІЙ РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЙ ЭВАКУАЦИОННЫЙ ПУНКТ И ЕГО РАЙОН.

Курскскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Курская.

Воронежскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Воронежская.

Астраханскій эвакуаціонный пункт.

Губ. Астраханская.

Промошучныя (вспомогательныя) эвакуаціонныя пункты, не имѣющіе приписанных к ним районов разсѣиванія и обладающіе лишь распределительными койками.

Вяземскій, Брянскій, Бологое, Ржевскій, Екатеринбургскій, Челябинскій, Омскій и Новониколаевскій.

Предсѣдатель коллегии У. Уншлихт.

Масква 30 юля.

Той політычнай палажэння, якой з'явілася к сучаснаму моманту у жыцці Расейскай Радавай Федэрацкай Рэспублікі—сёнь той ясна зразумелы skutak, які з'явіўся у цэлым зніжэнні пераходзічых установаў на дарозы нашых рэспубліканскіх ахварбоўку, гэта Равалюцыя пашла гарда і уверана пуніаю свайго розсудку—пужаючы і адкідаючы са сваёй дарогі аджыўшыя элементы старога ўстрою. Расейская буржуазія міжвольна пачула ўсю шкоднасць і слабе растуцага ў вочавідкі зданію сацыяльнае ахварбоўкі ў фундаменці влікага перакруту у жыцці Расей і зразу адскачыла ў бок, каб гэта быць раздзеляльнай. Троху даўжэй пасіліліся змаганца з гістарычнымі цэлям рачэй, чым і сёння палітыка Расейскай Равалюцыі, прадстаўнікі і ахавайцы ітарэсаў буржуазіі, рожныя дробна-буржуіныя права—сацыялістычныя партыі, як народнікі, правыя с.-р., с.-д. мяншэвікі і іншыя. Ідучы пад кірункам свайго апекунства, буржуазіі і грамадзянскага, яны зразу паднялі варушка. Перш ухваліліся за адно: гэта вясці падбукторваніа селян і работнікаў супроць нялюбых ім балішавікоў і пастаўляючай ім улады. І якіх-якіх чырвоных славец ня выкарыстоўвалі яны ля апаганення Равалюцыі-Селянскага правіцельства! На якія хітрыкі няйдзіліся, каб знайсці, зрабіць, вымусіць стварыць тыя ці іншыя здарэнні, на якіх-б можна было абанерціся ля сваёй падтрымкі і звароту да слабе увагі! Гэта, чапаліся перш за словы: „захопілі“, вінавацячы балішавікоў у нібыта некуй пятактычнасці (ці яны яны гэта на свойму разумелі) у палітычным змаганні; далей падшоў задуманы ім у мукх нараджэнні Устаноўны Сойм, які прыпалося за няпатрэбнасцю (аджыму сваю ідэю) распусціць: „Вось бачыце, браткі, як балішавікі глуміцца над наро. дапраўствам! Гэтаж жарты—Устаноўны Сойм развалілі! Скідаюць іх—гэта варагі народу“. За Соймам ішло замірэння, за замірэнням ратыфікацыя згавору і т. далей. Усе гэты вахлі прыпадкі у гісторыі апошніх часоў яны, правыя сацыялісты, ня прпускалі, каб нявыкарыстаць ля сябе і стаячай з даду буржуазіі супроць балішавікоў. Але ўсе стараўся іх, уся іх няпачэсна к равалюцыі праца, нядавала жадных пленау. Глеба, куды яны раялі сваё пасення, трыцця іго у заросту і нядавала усходзіць. Прапоўны народ, глаўным чынам на каго яны і надзеяліся ды лічылі абанерціся адмахнуўся ад іх і ад іх слоў рукамі і нагамі. Ён бачыў сваімі вачыма і ачуваў, што знача ля яго тал карысць ад заваёў іхніх у равалюцыі, на якую гэтаж старэнна нападалі. І вось, калі гэты спосаб, спосаб ціхага падбукторвання, нядаваў сабою ім пількі спадзевак-карыстаючы і дасюль дзе прыпада-ла актыўнымі выступамі супроць селян і работнікаў, яны уканец перайшлі да апошняга характару змагання. Цяпер спрэс усюды і ўсягды, дзе толькі ёсць мага, правыя сацыялісты стараюцца паўстаць супроць Радавае Уласці. Да іх—прымазавіаца ўсёкаа чарноцыя. Дзе трапункам удаецца на момант захапіць уладу ўсёкаму зброду з контар-равалюцанэраў-белавардзейцаў, там нійначай схавурусуваны і правыя сацыялісты. Адным словам, залажылася між буржуазіі, чорна-сочніцтвам і іх прыслужнікамі сацыялістамі шчыра хэра на конт вядзення нійначнае барацьбы супроць постулу расейскай Равалюцыі і яе хвурманшчыкаў—балішавікоў. І, як належа ворагу, гэта хэра, стаўшая на другі бок аконау, ня пураліа нічога нікаліва: няхапаа сілау у сябе, звачоваюцца да сваіх іназемных прынямаеу, англііх, французскіх, японскіх ды іншых грамаднікоў-буржуіну; падкідаюцца пад рукі чэха-славакі—давалі і іх сюды. Праўда, надсебрывання ўсёткі сирод прапоўнага народу яны стараюцца вясці, каб хоць паганая хлуэсёбоу прыкрываць сваё прадаўніцтва: і Устаноўны Сойм, і гібкі Расей і іншыя устанавы за-дэкараваныя сабою іх і сымаліаца ах іх сымаліаца контар-равалюцанііныя шчырау. На праўдзі і ня ачужаа ній тал іх аб ішчыраі іх пашау. Ва дзе

будзі тая шчырасць у мешаніа буржуіна-чорнаотніца-сацыялісткай палітыкі, якая штодзённа няўчынаа пражацца на права і направа; дзе с.-р., к.-д., Дуга-вы і клязі Міхайлы? Есць вядома, што прапоўны народ і ня цікуніца нікаліва тым, каб пятаць: ля яго досі ясна як стаіць цяпер справа у заваёванай ім работніча-селянскай рэспубліка: усе, што воражна яму—адзішло у хэру варагоу, з якімі і трэ вясці смяртвовую барацьбу, каб ля страціць дарага купільных заваёу. І народ, прапоўны народ, селянін і работнік, вядзе з усею шчырасцю гэту барацьбу. І ведама—ён пабора!

Стары С.-Д.

СТАЛАСЯ

Цяперка стала ясна: калі хто з цыма-ты свае, ці с-падарову яшчэ і нійдау верыць у любач ды спагаду да нас „нашых харусікаў“, англічан і француз, той цяпер кіяа сваю веру. На далекіх паупочных абмежаванні, на Мурманіа, гэты „літаслівыя“ „хаурусікі“, „высідзілі свае войска і ідуць у глыб прау з ружжамі ды гарматамі абараніць Расею ад немцаў. Іх страчаюць усякія белавардзейцы с раснаспертымі рукамі, як калісьці было пры наступу немцаў. Іх завуць у Расею і вандруючыя заграінаца быўшыя міністры і тутэйшыя правыя сацыялісты.

Немцы ішлі і іх страчалі памешчыні і буржуазія з хлебам ды солью-страчаюць і французаванглічанамі. Немцы разганаі рады дапутатаў і разстрэльвалі балішавікоў—той робіць і французы з англічанамі. Немцы, робячы гэта, казалі, што ідуць парадка рабіць і французы з англічанамі кажучы, што яны ідуць барацьбу Расею ад немцаў. Дзе ж тая рожніца між імі?

Толькі на няразуменню многія яшчэ ня кідаюць празываць іх „хаурусікамі“. Тым часам гэты „хавус“ зусім ня прапоўнаму народу, як і нямецкая ваяунічавства, французская і англіцкая ўсё раўна воражна. Гэта добра азнаюць сьвядомыя работнікі і селяны. А азнаючы, яны цураюцца і лічаць няспраўным празываць сваіх варагоў хаурусікамі. Хаурусікі-да ня прапоўнага расейскага люду, а расейскіх буржуазіі, грамаднікоў і рожных чорнаотнікоў, як і нямецкая буржуазія.

Вось і ня дзіва, што і стрэчу ім павіня зрабіць прапоўны народ адмысловую: гэткую стрэчу, каб ім ня хацелася другі раз іхдзіць на „спасаньня Расей“.

Змітро Капылянін.

Песьня сэрца.

Ня пакінуу бацька родны
Мне панацау ні добра
Сам быў бедны, век галодны,
Толькі-толькі ня жабрак.

Толькі родная матулі
З нараджэння мне дала,
Што дагэтуль ані пуля,
Ні бяда ня ашчала.

Яна чула мяне сэрца
Падарыла, як свае,
Што спаможа аж да смерці
Скравіаць жыццёка мае.

Яно быдта рэха у боры
Адбіваў у сабе
Гулі слезау, плача й гора
Збітых у жыццёвай барыбе.

Грамадой сыходзіў нійбары
Яны у глыб яго, а там
Выліваюцца у песні
Й скаргу ўсім нясуць людзям.

Дык прымі ты сьвет вялікі
Гора, убраўшая у валь,
Сэрца змучанага прыкі
І люты сіроткай жал.

Ігнась Яданчын.

Новыя перспектывы.

Оставішыся до сих пор неразрешеннымъ вопросъ о положеніи белорусскаго края, подпавшаго временно подъ тяжёлое иго германскаго империализма и реакціоннаго польскаго помещичества, какъ мы уже говорили въ прошломъ разѣ, начинаеть теперь съ каждымъ днёмъ принимать характеръ предопредѣленнаго хода, обрисовывая собой формы, предначертанныя съ извѣстной послѣдовательностью мастерской рукой германцевъ и открываая новыя перспектывы.

Пока еще нельзя, правда, оперировать какими-либо совершившимся въ этой области серьезными фактами, но выступающіе контуры предупреждаютъ съ достаточной ясностью намѣченные германцами планы недалекаго переворота,—и такъ или иначе,—бѣлорусскій вопросъ близится къ роковой развязкѣ, неизбежность которой само собой разумѣется, нужно отнести на счетъ Германии и поставить въ полную зависимость отъ нея.

Закрѣпивъ вѣнское полное политическое и экономическое господство на Украинѣ и другихъ забраныхъ окраинахъ Россіи созданиемъ прочнаго оплота вѣрныхъ монархизму слѣдъ, она теперь рѣшила обратить взоры на единственно оставшуюся разграбленную Бѣлоруссію, дабы по требованіямъ извѣстныхъ законовъ государственности облечь сущность своихъ плѣей завоевательной политики въ условія нѣкоторой формальности.

Какъ бы формулированы ни были эти условности требованій законовъ государственности, какими бы демонстраціями они не сопровождалась, сомнѣваться не приходится, что измѣненій въ идее взглядовъ правящихъ круговъ и партій Германии въ отношеніи завоеванныхъ областей и народовъ не наступитъ безъ вѣнскихъ толчковъ, а, слѣдовательно, и не приходится говорить объ измѣненіи сущности обстоятельствъ, обуславливаемыхъ исключительно законами и плѣями, гдѣ торжествуетъ повсюду фактъ силы и завоеванія, и пользуется которыми, нѣмцы, вѣрнѣе—фактически владѣющая властью въ странѣ нѣмецкая буржуазія, слѣпая на косячествомъ ближайшихъ, наиболее доступныхъ изъ нихъ.

Оставаясь вѣрными преслѣдуемому старинныхъ поръ девизу:—цѣль оправдываетъ средства,—упоившему ихъ не разъ своимъ успѣхомъ въ теченіе настоящей войны, германцы совершенно не гнушаются способомъ достиженія этихъ, оправдывающихъ средства поджогистскихъ извѣстныхъ плѣей, и даже не стѣсняются и мало задумываются надъ послѣдствіями будущаго, а дѣйствуютъ въ объемѣ непосредственныхъ результатовъ момента.

И теперь полученныя изъ Бѣлоруссіи послѣднія свѣдѣнія о планахъ и намѣреніяхъ германскаго правительства являютъ собой чрезвычайно глубоко продуманный, разсчитанный на силу моральнаго успѣха, политическій, или вѣрнѣе сказать—историческій шагъ по пути подготовки къ разрѣшенію бѣлорусскаго вопроса.

Взявъ за основу общности историческаго прошлаго этнографическихъ особенностей края, нѣмцы рѣшили сыграть на плѣмныхъ чувствахъ бѣлорусскаго народа, разбудивъ въ немъ историческія воспоминанія о борьбѣ за національную независимость и самобытность, дабы, приравнявъ въ настоящее съ прошлымъ, въ урокахъ исторіи воспользоваться историческими параллелями; и съ этой цѣлью въ послѣднее время, по распоряженію высшаго оккупационнаго начальства, въ бѣлорусскихъ обществахъ и среди народныхъ массъ началась успешная пропаганда возрожденія великаго княжества Полоцкаго и Смоленскаго, а издающаяся въ Вильнѣ нѣмецкимъ командованиемъ на русскомъ языкѣ газета „Военный Вѣстникъ“, какъ передаютъ прибывшіе оттуда, посвятила даже специальный номеръ этой идее, вдохновенно и краснорѣчиво доказывая бѣлоруссамъ о необходимости созданія своего государства, на подобіе котораго существовавшее, независимое отъ Россіи, „оторваное-отъ-своихъ-корней“ монархическое и союзное съ Германией.

Нѣсколько странно-фантастическимъ, и даже просто нелѣпымъ, быть можетъ, покажется нѣкоторымъ это явленіе въ первый взглядъ, настолько по существу своего замысла оно обусловлено тонкими, глубокими и далеко не опротивительными расчетомъ на центръ.

Во всякомъ дѣлѣ, какъ мы знаемъ, и въ особенности если это касается плѣла общества, группы лицъ успѣхъ зависитъ не сколько отъ пониманія его каждымъ въ отдѣльности, сколько отъ толкающаго инстинкта общенія, пусть себѣ даже преступнаго, во имя идеи, которую въ данномъ случаѣ плѣмцы и рѣшили „приподнести“ въ видѣ мрачныхъ тѣней самаго отдаленнаго среднѣвѣковья, съ его множествомъ обрядовъ, дѣйствій, памятниковъ, которые, къ великому несчастію, продолжаютъ свято гнаться осѣпленнымъ вѣковыми заблужденіями народомъ.

Нечего, конечно, говорить, что пропаганда и агитация въ этой плоскости можетъ встрѣтить сочувствіе у загнаннаго и лишеннаго все еще правильныхъ политическихъ взглядовъ народа бѣлорусскаго—съ одной стороны,—какъ уваженіе къ минувшимъ историческимъ временамъ, съ другой—изъ-за желанія избавиться отъ послѣдствій нѣмецкихъ завоеваній и, наконецъ, вообще страхнуть существующій нынѣ строй государственности и порядковъ вещей на Бѣлоруссіи; и воображаемый нѣмцами, такимъ образомъ, эффектъ можетъ удалиться.

Но въ самомъ-то дѣлѣ (въ воображеніи активныхъ деталей „эффекта“) плѣли германцевъ, предпринимавшихъ агитацию возрожденія великаго княжества Смоленскаго и Полоцкаго, съ преступной сознательностью покрыты гробовымъ мракомъ и составляютъ совершенную противоположность желанію народа.

Но какъ бы то ни было, какъ бы сознательно Германия и ея приверженцы лѣзъ мѣстныхъ монархистовъ, буржуазіи и помещиковъ, въ старомъ, заржавѣвшемъ идеѣ своей политикѣ и цѣли, подъ темнымъ покрываломъ, все же не трудно усмотрѣть, что сквозъ это покрывало виднѣется хищническое стремленіе къ экономической гегемоніи, какъ единственному фундаменту для безпредѣльнаго политическаго господства,—и каждый бѣлорусъ долженъ это понять, долженъ понять, что на его святыхъ чувствахъ хотятъ сыграть въ темную и уснаить тяжесть личнаго существованія, и быть на стражѣ.

За свободу.

— Ну, Семка, дыкъ якъ? Ты усетні ня адумаеся яшчэ? Уканецъ зрашмы пастана-віцъ на свае?—пошла доўгаго змоуку, пудна-трывожнаго і балючага, абярнуўшыся да сына, праказау Ілііі.

— Не, татку, іначай нямату зрабіць. рашана і канец! Мае сэрца ня вытры-моўвае таго, што навокала дзеіцца; я бачу, што ўсе гатова загінучъ, калі мы пизможам абараніць,—калі мы ня хочам абараніць,—смытнымі зіркам абзеу Семка каморку, уздыхнуу і пачау ізноу рухачца ля свайго куфарку, які стаў на абле-длум пагнутым крэсу у кутку каморкі.

Маці, Юзі, схінушы на бок голу і падпершы трыма пальцамі лівае рукі бораду, а праваю падтрымоўваючы лівую, прыбытым бязмоцным паглядом аглядала свайго каханаго Семачку, і сэрца яе ху-ка і сполахна білася у грудзях, нібы выгукваючы: апошні раз ты бачыш свайго сына. Апошні! Ногі Юзі драпцвалі і ледзяны трымаі яе, павет на ўтрымаіа, каб яна спінаю няабанірадала на ушак дзвйрэй. Думкі блыталіся у яе галаве, туманныя, неленны і гнілі яе лшчэ цяжэй ганаа сваё няспасеніа. Яна нямагла сабе ўясіць, ня ведала, як зразу-мець той з'явішча, што сын іе, малады жыццерады Семка, блз ўсёкаго прымусу, воляна і ахвотна ідзе ваяваць, з ружжом, з ранцам, ну, проста, як салдат на ах-воіа... Юза пятаа у суседзі Тарасі, ці і яе сын Прахор, так сама павіа з Семкам, тал ўсёкаму, амахааа рускіі спыаааа: „дай Бог крміці ці ж мой

Стремись обезпечить рѣшительный или лучше сказать абсолютный перевѣсъ на мировомъ рынкѣ, германскіе капиталисты черезъ своихъ генераловъ съ видимою и предупредительною осторожностью нацѣпываютъ почву въ общественныхъ устояхъ, и въ данномъ случаѣ дѣло плонится совѣтъ не къ тому, чтобы дѣйствительно создать независимое бѣлорусское государство подъ протекторатомъ Германіи, а чтобы болѣе безболѣзненнымъ образомъ превратить Бѣлоруссію въ одну изъ своихъ неотъемлемыхъ колоній — и для цущей важности создать — великое княжество Смоленское и Полоцкое съ какимъ-нибудь Фридрихомъ Брауншвейгскимъ во главѣ — княземъ на княжескомъ столѣ древняго Полоцка.

И чѣмъ дальше, тѣмъ эта возможность становится реальнѣе, вѣдѣтье сочувственнаго отношенія (несочувственнаго не можетъ не быть у нихъ) къ ней мѣстныхъ помѣщичьихъ и буржуазныхъ круговъ, у которыхъ парадъ съ германскими такими же кругами господствуетъ мѣня, что Германія, постепенно сжмаетъ кольцо вокругъ территоріи совѣтской Россіи, ждетъ момента, когда созданное государство всеобщее недовольство позволитъ (!!) ей повторить украинскій опытъ и вернуть помѣщикамъ и всѣмъ вообще врагамъ трудового народа старое доброе время.

Было бы заблужденіемъ, конечно, считать, что эта скрытая империалистическо-капиталистическая политика достигаетъ цѣли, остановившись на избранномъ полѣ красной Россіи, но, во всякомъ случаѣ, бѣлорусы должны твердо помнить, что всякая политика его теперешнихъ угнетателей, какими бы тенденціями она обставлена ни была — ни въ коемъ случаѣ въ пользу народа направлена быть не можетъ, — это должно быть ясно каждому и вѣдаться по этому поводу въ теоретическія разсужденія — излишне.

Только при этомъ условіи сознанія и твердой самодисциплины въ пониманіи истиннаго характера существующаго классового существованія, цѣль, которой старается привязать Германія въ члѣдъ другихъ провинцій великой совѣтской Россіи и Бѣлоруссію, можетъ оказаться и не столь прочной, какъ это полагають германскіе политики и дипломаты, являющіеся да известной степени также маріонетками въ рукахъ своихъ капиталистовъ.

И вопросъ о возрожденіи великаго княжества Смоленскаго и Полоцкаго съ какимъ-нибудь Фридрихомъ Брауншвейгскимъ на

княжескомъ столѣ древняго Полоцка все-дѣло зависить отъ того, въ какой мѣрѣ бѣлорусскій народъ сумѣетъ противостоять нѣмецкой агитаціи въ эту сторону, построенной на программѣ прочнаго угнетенія и завоеванія, которую съ такою энергіей и настойчивостью старается всюду осуществить аннексіоническая Германія.

Думать же о трезвыхъ перспективахъ грядущаго по отношенію завоевателей къ побѣжденнымъ, значитъ — поддаваться самообману и отодвигать все болѣе въ безконечную даль свободу независимаго существованія личности, во-первыхъ, и во-вторыхъ, — заслоня бездну, созданную для человечества империализмомъ, помогать созданію твердыни международной буржуазіи и создавать международную социалистическую революцію, которая должна положить конецъ господству капитализма и создать условія, отъ которыхъ возможно станетъ настоящее торжество трудящихся народовъ всѣхъ странъ.

Никакихъ надеждъ на преступныя замыслы обшанія германскихъ генераловъ и польскихъ помѣщиковъ на Бѣлорусію! Помни бѣлорусскій трудовой народъ.

Янина Блудзенскі.

Майой песьні далі тоны
Мукаю стоны,
Што заусюды пры рабоці
У смуродзі ды у духоці
Вылівала мае сэрца.
Майой веры дало сілу,
Што давала
Маю душу безспіхання —
Безмянежная змаганьня
У барацьбе за шчасце й долю.
Далі гарт майой надзеі.
Зыма дзеі,
Што гадзі прада мною
Разбіваліся у шчыны
Аб спрачання майго скрэпы.
Мая песьня, мая вера
І мая надзея,
З вамі йду я у тыхъ дзверы
Пошнымъ ходамъ,
Дзе літарна мірацея
Прадъ свабодай.

Цішка Гартны.

Прапор такі дурань, каб жыццём ішоу на загубі! Ды ці пусцілі ішчэ мы яго! Не-а! Не-а! Наша котліца ня із таіхъ... Гэты насмехны, самаувераныя мѣшчанскія словы ішчэ боліей углыбілі гора Юзі і яна мацней палыгла на тую думку, што нійначай іхъ караі хтось, калі аднімаі Сэмку ад іхъ.

Вось кожны пахі ішо, кожны зварот руці, кожны зірк яна давала з некаю асобна — гостраю і баючаю прагнасцю, бы старалася адбіць яго у сваімъ цѣлымъ матчынымъ уражаньню. Мужа, які сідзеу пры сталу і гэтакъ сама ня спускау вачу з сыну, ні Прузынкі, васмігадовае дачуні, Юзі нібы ні прымечала — гэтакъ уся атдалася сыну і таму настраю, які радзіу яго збор на ваяуніцтва за „свабоду“, ей зусімъ незразумелую і да ачуціа ня даючую.

У каморцы сталла сцін. Бзынкалі клапатлівыя мукі, улятаючы празъ адчынутая вавно у каморку. Зварушвау далей гэтую сцін і шорахъ ці стукатъ гэі ці іншай рэчы, умаістроваймай у куфэрку Сэмкамъ.

— Мама, а кудысці ж наш Сэмка паедзі, ныведаіш? — раптамъ перабіла сцін Прузынка, асілава зазірнуушы маіры у вочы.

Юзі змоучала і нічога ня адказала. Дзвучынка надбегла к бацьку, прытанна, с прыскоку, падалавала яго у калючую набрыту шчоку і, прымуцова-далікатна, запытала яго: — Скажы ты, татка, куды ж гэта наш Сэмка уцікаа ад нас?

Піліп ні зварушнууш: млявасць, павенналі блізкай разлукай с сынамъ, скавала усе частціны яго цела і пекі цышка становілася ня толькі паварухнуца, а і языкъ зварушыць... Але ласкавасць, з

якою прыхілілася да яго Прузынка нібы аблягчыла яго настрой, дыхнуушы жылынай сілай, і Піліп адказау: — Едзі ад нас Сэмка наш далака-далека! Едзі вайваць с тымі людзьмі, якія пасітаюць на свабоду людцую, якія стараюца ішоу зрабіць у нашуй старонца цыжкі прыгон на работнікау... Сэмка едзі паядаць зымы варагом аднычкі... Сэмка скоро верніцца. — паправіўся Піліп, каб ня павясіці дачунку на сія ці тыхъ трывожныхъ думкі.

— А ці сапраўды верніцца? — зацікавілася Прузынка: — вась Ігналеу Карпусь дык такъ сама ішоу вайваць і там, мле Марылька казала іхъ, забліі яго.

— Сэмкі ня забуюць, Прузынка, — сцешну дочку Піліп, а самъ сразу, міжвольна перацінуушы да мукі таго палажэння, якая у залежнасці гэтаго можа стацца кожны момант. „Вось тоя і глаунай, — казала яму думка, нядажданная і на хвабрыца, і у дому с таго часу, калі яго Сэмкамъ абуюла хаценьня ехаць на катараваляцыйны хронт. — Добра кажэ Прузынка, а ці верніцца хаця ен? Малады, гарачы, ен ня спярціць, каб першымъ ня кінуцца у бойку, заусюды налезі наперад, я яго добра знаю... І чаму яму такъ падорочыла, што яму гэтакъ там... ах, ды і са мною калісці было нешта снадобна... толькі — усе-ткі сын, адзімой сын — хоць і на добраа дзела рвецца“.

І Піліпа ахалла некая унутраная спрэчка начуцьцеу яго душы: дзье сіля, кіруючы ім, нібы лягі на палыкі, каб зме-рыць сваю вавасць і забраць перамогшай валадырства яго душою. Піліп быу шчырымъ свабодалюбцам, гарачымъ равалюцанарам, ля якога свабода і ужываньня

Пазнахья бѣларусі.

Тоя старѣнная пазнаньня пемцамі Бѣларусі, якой выдзецца імі вась ужо празъ два з лішкамъ гады, якъ мы і адмечалі-носеіц у сабе дужа пагань знаа заняволь-ля ня толькі з боку эканамічнаго, а і з, боку нацыянальнаго. Маючы у воку Бѣларусь, якъ выгадную і багатую сваю каленію, з няначатымъ разрабляньнямъ багачыау, нямечкія грамадзінкі сыстаматычна і уверана выдцѣ уступ да усіхъ прыгожасцяу каланіальнае палітыкі, якія толькі прахтыкуюцца усюдахъ на дзікарохъ Афрыкі, Азі і многіхъ астравоу. Іначай нельга з'ясеіць таго пѣнту, які аханіу імі у эсебаковумъ азнаамленню з гістарычнымъ, этнаграфічнымъ палажѣньнямъ Бѣларусі, племяннымъ складамъ яе народу, з укладамъ яго жыцця ды іншай.

І на іхъ пласця, на нашу жъ бяду, з усіхъ кашцоу, з якіхъ толькі яны ня падходзіць да свае гнусае прапы, яны сустракаюць сабе памомнікау у самымъ тымъ палажѣньню рацѣй, якой доугімі гадамі прыгонна нацыянальнай палітыкі, аперазваючай Бѣларусь з вавола, нарадзіла-ся і вась часъ справодзіла яе па дарозі жыцця. (З аднаго боку беднасць у павуковыхъ працахъ на Бѣларускаму пытаньню (ска-такъ адхілу італітанцы ад народу і прастуіна астауленьня ею яго), нядбайнасць у збяраньню і захаваньню усёго багатаго ліку рожныхъ помнікау гістарычнаго мінулаго, якъ усякія акты, граматы, рэліквіі ды іншай, усе тыхъ прыпоны, якія пастауліліся самадзяржаўнымъ расейскімъ правіцельствамъ у страху сѣпаратызму, перадъ пачынаньнямъ рожныхъ вольныхъ людзей у гэтымъ напрамку усе гэта разамъ давало да таго, што цыпер бѣларусы ня маюць пад рукою гатоваго аружжа, якімъ бы яны емаі і смяртова змагалі б пабіцца і разбіць усе нямечкія далазы і прызнаньня за бѣларусамі тыхъ асобнасцяу, па праудзѣ чужыхъ ім, якія з нямечкаго карыснаго вокагледу патра-білі б былі ішоу і якія пемцамі яму і прыпісываюцца. І мы чуімъ гэтыя ужэ рэчы, нібы бѣларусы (па знаходкамъ нямцау) есілка ралка гоцкага племя, што уся гістарычная мінуласць яе цѣсна была звязана з нямечкаю культурау і, знача, у будучыня адзіп шлях, па якімъ павіна вясці свае гасударская жыццѣ бѣларускі народ, гэта, шлях, які ідзе побач нямечкае мжы-што знача спраўднй, пад кірункамъ нямечкаго хвурманічыка.

З другога, боку, праступковаі палітыка у вечнымъ затрыманьню людцой

А Д РАДАНЦЫ.

Рукапісы, якія прысылаюцца ля друку, павінны быць чытальна напісаны на аднымъ боку паперы.

Няпрынятыя рукапісы зьвяртаюцца аутарам, калі ля перасылкі будзѣ прыслана марка. Малыя рукапісы ня вараваюцца зусім.

РАДАКТАР ПРЫМАЯ ад 11 да 5 г.

Раданцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52, тал. 1-51-63.

асветы, аставіла у грамадзасці бѣларускі народъ пазадзѣ усіхъ яго суседзѣу і дало можнасць пемцамъ сабраць ядрую жатву падзѣкі, даушы цѣльны цугъ бѣларускіхъ піжэйныхъ школ, вучыцельскіхъ курсоу, сямінарыу ды іншай. Падкія на прыродзі да усёаго пазнаньня-бѣларускія селіны напоунілі сваімі дзѣцямі бѣларуска-нямечкія школы, якіхъ у староі агунацыі адчыніла пемцамі да 170. У гэтыхъ школахъ, вядома, поруч з бѣларускай мовай старѣнна пазнасеіца і мова нямечкай.

Гэтыя пазнажныя фактары у жыцці Бѣларусі легка спрыяюць новымъ анякунамъ яе пемцамъ і дужа памагаюць н „братняму“ злучэньню двухъ-народау... Бѣларускай і нямечкай буржуазіі. Правід-касць пемцау ня вышчэсіла з вачу усёаго гэтаго, ды нат ішчэ памала імъ пакіра-ваць сваю чуласць у гэты бок, якъ мейсеца, з якога адчынілася можнасць пачаць с падціпка болей вахкую і глыбокую ля іхъ, а гібальную ля бѣларускаго народу, працу-працу на гоніхъ асыміляцыі. Але, асыміляцыі! У гэтымъ пемцы бачаць ска-такъ і плен свае палітыкі у такъ па кахануй імъ Бѣларусі... Вядома першы крокъ лны робіць зусімъ пад іншымъ прозвішчамъ: бѣларусізацыя і нямечкай пемцамі, а далей яны павідуць яе паспешнайшымъ ходамъ. Да гэтаго у нямечкаго ваяуніцства і буржуазіі ідзе лінійная падгатоўка. Гэтакъ старѣнна і шчыра пазнасеіца імі бѣларуская мова, на якой рэдкі з лентанятау агунацыйнаго войску ужэ ня гавора ды ня піша; усе бѣларускія газеты і кніжкі імі акуратныя вышчэсіваюцца, чытаюцца і заауаюцца бібліятэку, кожны з'іхъ поупа асведомляа аб напрамкахъ і і развіцці бѣларускаго-нацыянальнаго руху, азнаамленіа з'якімъ стаіць на павесцы дыо старѣннаго пазнаньня Бѣларусі.

У свой чародъ нямечкія „вучоныя“ спораснелка выкладаюць свае пазнаньня

— А што ты, што ты зробішъ адзіп? — са слязамі увачу прагаласіла Юзі. — Іну-жэ бязъ цѣбе ня абшліся? На вопта табе, гэта чырвоная армія? Ці табе жыццѣ надаела, ці такъ бацькоу сваіхъ, ты знявідзѣа!.. Эх, эх! Адумайся, Сэмачка-а! Адумайся — а мілы-ы!

Кончыкамъ хустачкі ўдѣрла яна вочы, пачырванеушы ад слез і шчыльнай аперласа на вухамъ.

— Ня ідзі, братка, — папрасіла і Прузынка.

Сэмка ня слухау... Напаканаушы куфэ-рак, ен зашпнуу яго на замок, абвізау вярочкау і адхіліўся.

— Гатова! — праказау ні то самому сабе, ні то бацькамъ.

— Ну, дык ня адумаеся, сынокъ? — запытау Піліп.

— Не-э, татку! — цверда адказау Сэмка адзілчы паліто.

— Бывайді здаровышкі, да убачѣньня! — абярнууся ен к бацькомъ і, падшпоушы, падалавася з маткаю, потымъ з бацькамъ, надкаеа з састрынкау.

Юзі з Прузынкау, якъ сталлі, такъ і заліліся плачамъ; праслязюся і Піліп.

— Збарапай жа хаця шчыра ты тамъ свабоду, калі нямперарашу іначай. Бывай здароу!

Адчыніліся дзверы і схабалі ад бацькоу сына.

У каморцы запанавала сціна, толькі усхлінамі Юзі зварушывалася. Найходзючыя сумыркі цямнілі каморку і селіны няпрабачную маркотнасць. З двару дзю-сіўся гоман: хтось смяіліва гнэсала казау: „вось-вось, глядзі, які вояі напеу“.

Цішка Гартны.

Жаварышы

Селяня і работнікі беларусы! Чытайця і шырыя між усімі едзіною шыравалуючыню беларускую газету „Дзянніца“. А так сама ўсе, як хто можа, нясаромяючыся, прысылайця весткі аб жыцці ў вашых месцах работнікаў і селян, аб усякіх жыццёвых з'явішчах і трапунках. З вашаго прыхілу належыць і посьпях і жыццёю нашае газэты. Нехай яна ня абміне, як нашага забранага краю, гэтак і тых куткоў другіх краёў, дзе жывуць браты беларусы.

у цэлуі хмары кніжак па рожным пытаньням, засыпаючых Беларусь, і хвабрыкуюць усякія падручнікі дзяшова і цекна выдаваньня. А каб болей асьведаляць вышэйшыя колы нямецкіх грамаднікоў-бюракатаў, у якіх старэнна служыць усякі-такі „вучоны“ за тоўстую атдыку, знарочыста з Мінску надолжы мелаца атправіцца ў Вільню асобна камісія з знатакоў Беларусі ў кірунку аднаго нямецкаго вучонаго у чыны лійтананта; у свой чарод, услужліва беларуская Рада мусіла паслаць у Вільню самога пр. Е. Карскаго, якога, як перадаюць, у звязку з разрашэньнем беларускаго пытаньня, пахацеу бачыць пагугторым з ім сам Вільгельм... Адным словам, пьверда ды уверана, крок за крокам над многадзяньчым, змучаным беларускім народам пасуваюцца гібельная сіла зьпінтажэньня яго як цэлага, як жывога стварэньня, двума наваротамі: пераз аканамічнае занявольваньня, і палітыку каланіяльнае гвалтоўнае асыміліцы (усяцаць адно другім, растапіць). Гэтая растуца пагрознасьць мусіла быць у многім уздычна і таму „Мінскаму беларускаму ураду“, які шмат памог ды паматала пштырхаць нашу шычура дэмакратыку бацькаўшчыну у ланы знішчэньня і пагібелі. Як ня шкодна ўсе гэта, якім страшлішчам ня зырыць на нас, аднак мы спадзінемся, што ўся гэтая ліхая праца нямецкай у згодзі з беларускай буржуазіі ня прывядзе да жадаемых ей канцоў. Беларускі народ перажыў на працягу свае гісторыі ня меншыя кары ліосу і ўсе ж такі ня пам'ер. Знойдзяцца сілы у ем і дцпер пратрымацца да таго случаюга часу, калі міжпарадовыя работы кляс парве нітку свайго змоуку, паўстання і скіня у бялодню глыб панства ўсясьветнай буржуазіі, разбіўшы у шпэлах пільны і закладзіны іх паганай працы, і узнясе на пасады новыя пачаткі жыцця-інтэрнацыянальная аб аднэньня вольных народаў. Гэты час нядалёка.

Змітро Жылуновіч.

Рэзолюцыя

всероссийского съезда бѣженцевъ изъ Бѣлорусіи по вопросу о ревакуаціи и эвакуаціи изъ голодныхъ въ хлѣбородныя губерніи.

Обсудивъ вопросъ о ревакуаціи, которая является неотложнымъ дѣломъ для разрѣшенія бѣженскаго вопроса, Всероссийскій Съездъ бѣженцевъ изъ Бѣлорусіи считаетъ возможно скорѣе выполнить слѣдующее:

1. Безотлагательно приступить къ ревакуаціи въ общемъ масштабѣ.

2. Выяснить вопросъ передъ Центральными вѣдомствами относительно возможности соглашенія съ германскими властями по поводу ревакуаціи и открытія границъ.

3. Для планомерности и единого на- правленія бѣженскаго вопроса надлежитъ все дѣло о бѣженцахъ объединить въ одномъ учрежденіи, каковымъ должна быть Центральная Коллегія о Пленныхъ и Бѣженцахъ съ ея отдѣленіями вплоть до волостныхъ и казакъ должна быть по- полнена представителями отъ трудовыхъ бѣженскихъ элементовъ.

Въ случаѣ благоприятнаго исхода пе- реговоровъ о ревакуаціи бѣженцевъ во- обще Съездъ считаетъ необходимымъ:

1. Обеспечить отправляющихся на ро- дину бѣженцевъ продовольствіемъ, глав- нымъ образомъ хлѣбомъ, на все время пути со времени отправленія и до при- бытія на мѣсто, а также снабдить ихъ обувью и одеждой.

2. Предоставить достаточное количе- ство приспособленныхъ вагоновъ съ на- лежащимъ оборудованіемъ, походными кухнями, аптеками и съ достаточными ме- дицинскими и санитарными средствами.

3. Установить для бѣженскихъ эшело- новъ прямое транзитное сообщеніе по системѣ вагонообмѣна.

4. По всѣмъ магистральямъ, по какимъ будетъ производиться перевозка бѣжен- цевъ, должны быть устроены въ доста- точномъ количествѣ питательные пункты и лазареты и образованы распределе- льные, направляющіе органы.

5. Для обезпеченія на пути слѣдованія не оккупированнымъ мѣстностямъ не- обходимо снабдить нуждающихся бѣжен- цевъ достаточными для сего денежными средствами.

6. Все собственное имущество бѣжен- цевъ должно беспрепятственно пропу- скаться.

7. Гарантировать бѣженцамъ непри- косновенность личности и неприкосновен- ность отъ реквизиціи имущества.

8. Для наиболее безпрепятственаго проѣзда бѣженцевъ должны быть образо- ваны смѣшанныя нѣмецко-русскія комис- сіи съ представительствомъ отъ самихъ бѣженцевъ.

9. Очереди и планъ отправленія дол- женъ основываться на матеріальномъ по- ложеніи бѣженцевъ, причемъ въ первую очередь должны отправляться наиболее нуждающіеся и безработные.

10. Составленіе списковъ очередей и выясненіе нуждемоты должно лежать на мѣстныхъ волостныхъ, уѣздныхъ, гу- бернскихъ и т. д. Коллегіяхъ съ пред- ставительствомъ отъ бѣженцевъ.

11. Если не будетъ въ скоромъ буду- щемъ произведена общія ревакуація, то должно быть предоставлено бѣженцамъ право переезда изъ голодныхъ губерній въ болѣе хлѣбородныя на счетъ Россій- ской Совѣтской Федеративной Республики.

Резолюція

принятая Всероссийскимъ Съездомъ бѣженцевъ изъ Бѣлорусіи по вопросу о представительствѣ на будущей мирной конференціи народовъ.

Признавая, что Бѣлорусія должна войти въ будущее въ составъ союза свобод- ныхъ народовъ на основѣ автономности въ федераціи съ Россійской Совѣтской Республикой, Съездъ признаетъ необходи- мымъ, чтобы на будущей мирной конфе- ренціи народовъ были представители отъ бѣлорусскаго трудового народа для защи- ты его интересовъ, на основѣ классового самоопредѣленія и возстановленія его культурно-хозяйственной жизни, совер- шенно разрушенной империалистической войной.

Бѣлорусскій народъ, какъ таковой, есть трудовой народъ, а посему представители на мирную конференцію должны быть избраны самими трудовыми народами Бѣлорусіи безъ различія національностей, ее населяющихъ, а не посылаться отъ лица какихъ бы то ни было самозван- ныхъ организацій и правительствъ.

На перэдадні.

Стуліўся змрок у глухіх куткох,
Уцякая ночка чараўніка;
У едбавых небных дыванох
Міргая зырка дзяніца.

Замоукла скрось! Травы і дрэў
Ня хіня цепляныкі вытрыска!
Чуден устаўшых птушак спеу—
Варканьня іхня і піскі.

Ціючы пах плыве з далі
З зяленай шыры паплавішчаў,
Бы подух вольнае зямлі
Устаўшай з дзянкі прыгнішча.

Таёмны гай маучкі стаіць—
У неба сінія глядзіцца
І здрэцца, хоча таманіць
З высалай рэзваю дзяніцай.

І з неба у ніз яе прамень
У зялень рутную спадая
І кажа ціхенька: „Мне дзень
На змену сонца пасылаць“.

Цішка Гартны.

У забрануй Беларусі.

Народный Секретаріатъ посѣтили То- варищи Предсѣдателя „Союза Гражданъ Гродненской губерніи“—Г. О. Даниле- вичъ и делегаты Калужской Бѣлорусской Народной Громады—П. П. Кореневскій. Делегаты имѣли совѣщаніе съ Предсѣ- телемъ Народнаго Секретаріата І. Я. Во- рошко и выѣхали по ходатайству Наро- днаго Секретаріата въ Гродненскую губе- рнію для обследованія положенія бѣженцевъ.

По предложенію Народнаго Секре- таріата Германское Командованіе разрѣши- ло Народному Секретаріату вызвать въ Минскъ культурныхъ и общественныхъ бѣлорусскихъ дѣятелей, а именно про- фессоровъ: Карскаго, Довнар-Запольска- го, Завитневича, Сапѣжко, а также извѣстныхъ работниковъ: г.г. Ладнова, Рагъ-Михайловскаго, Красковскаго, Трем- повича, Базаревича, Бурчака, Михневича. Головинскаго, Яремича и др. Адресъ Народнаго Секретаріата, куда слѣдуетъ являться всѣмъ вызваннымъ: Минскъ, Захарьевская, 3., помещеніе бывшаго Крестьянскаго банка.

Аб усім па троху.

Бунт чорнасотнікаў і белавардзейцаў у Яраслава задушан. Савецкая войска забрала горад і наводзіць парадок.

Халера у Пецярбурзі спадае скложным дніом. З 19 юлі па 20 юлі за хварэла халераю толькі 170 чал. Халера стра- шэнна шырыцца у Вароняжскай расцуб- ліца.

Фінляндская буржуазія ня прысяджае анівацца сваёму пабедаю над працоўным народам с пачатку нямечкіх штыхоў. Гэ- так, у Сэймі яна правяла закон, каб у Фінляндзі была манархія (цар). У адной жа прапановы галава буржуаінаго пра- віцальства Паасікіні дайшоу да таго, што прапанаву чырвоначардзейцаў высе- лаць у Германію на рудніковыя работы у абмен на рожныя металы... З-за гэта- го з Фінляндзі за апошні час пачалі над-

та многія уцякаць у Амерыку; ажно пра- віцальства распарадзілася перашкодзіць гэтаму.

На Украіні адбываліца аграмадная чу- гункова забастоўка. Пасталі ўсе чугу- нікі. Правіцальства забяспалоілася і гра- зіць карамі ды немцамі. Але нічога ня памагала. Немцы хацелі сваімі сіламі на- ладзіць рух—ды няудалося. З аднаго бо- ку лны хочуць пазадзіць з забаставу- шымі, з другога караюць: заарыштавалі забастоўны камітэт. На яго места выб- ралі другі. Забастоўка шырыцца.

У Партугалі так сама чугуноква за- бастоўка ахаліла ўсю старану. Забастоў- нікі жаркуць забраць горад Лісабон. У кірунку стаіць асобны равалуючыны камітэт.

На заходнім хроніа зможаны нем- цамі французы панатужыліся і перайшлі у наступ, якім адганялі на многа нем- цаў і забралі у полан да 20000 салдат і 400 гармат. Наступ цягнуча далей.

У Амерыцы пашыраюцца падбукторва- ння супроць вайны.

З прыстаняў, што на Волзі дастаты трывожныя весткі аб тым, што халера пашыраецца: у Царыцыны барані поўны; у Мар'інскім пасадку шмат хворых, есць памерлыя. З Казані просяць павалічыць на пароходах лік дактароў. У Багароцку ды Цялюшых хворымі халераю запоўны ны барані; хворыя з блізшых сёлаў.

На першым засяданні Усерасейскаго Цантроваго Выпаўнячаго Камітэту Ра- дау, якая адбылося 16 юлі пастаноўля- на: селянскую секцію гэтаго камітэту, якая была ад першаго з'езду радау, перарабіць у селянскі атдзел У. Ц. В. К. Р.

Усерасейская Рада Народнаго Гаспадар- ства адпусціла на абчаснае выдаткі у Маскве 170.413,200 рублёў.

Камісар'атам земляробства даручана прахв. Ліскуву злажыць 15 кніжачак, датыраючых пасеву травы, разводу жыўелы і агульнаго настрою сельскаго гаспадарства. На выданьня такіх кніжа- чак патрабуюцца 3.000.000 руб.

Праз Стангольму навідамяюць, што украінская правіцальства забірэ ля ся- бе трэйцюю частку таго доугу, які Ра- сея павінна заплаціць Германіі.

У Германіі сацыяліст дапутат Носке даляжыў райстагу аб тым валненню, якое было у Варшаве і Лодзі і правод- зілася з пазывамі да пагромаў на жыдоў. Памомнік стат-сакратара Левальд сказаў, што немцы заўсёгды стараюцца гэта забараніць, хоць часам і паўдаецца с прычыны, што мала маяцца у Польшчы нямецкае паліцы.

У Кіеве паўсюжацца лісткі, з назваю: „Маніхвост Мілюкова. Адбудоўка манархі у Расіі.“

Радактары:

З. Жылуновіч і Я. Петровіч.

Выдавец:

Беларускі Нацыянальны Камісарыят.

Толькі што вышлі з друку і прадаюцца у Выдавецкум атзелу Беларускаго Нацыянальнаго Камісаріяту (Масква, Павар- ская, 52, тел. 1-51-63) вось якія кніжкі:

Кій. Республіка Радау. Пераклад Неманскаго—40 к.
Палуботак. 8 гадзін працы. Пераклад Ч. Р-ча—30 к.
М. і Г. Горэцкія. Кароткі Руска-Беларускі слоўнік—2 р. 25 к.
Лібкнехт Лявон. Павукі і Мухі. Пераклад Жорсткаго—20 к.

Друкуяцца:

„ЗАЖЫНКІ“ збор твораў беларускіх пісaroу і песьняроу з народу.
Кніжкі можна выпісваць праз пошту праз накладную плату,